

Structural Modeling of Participation Motivation in Sport Activities based on Feeling of Joy in Workers

ARTICLE INFO

Article Type
Research Article

Authors

Maryam Panahi ¹,
Ali Esmaeili ^{2*},
Kourosh Goodarzi ³,
Mehdi Roozbahani⁴

How to cite this article

Maryam Panahi , Ali Esmaeili , Kourosh Goodarzi , Mehdi Roozbahani, Structural Modeling of Participation Motivation in Sport Activities based on Feeling of Joy in Workers, *Journal of Islamic Life Style Centeredon Health*, 2020:5(3): 225-235.

1. Ph.D. Student of Psychology, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran.
2. Assistant Professor of Sports Psychology, Allameh Tabataba'I University (Corresponding Author)
3. Assistant Professor, Department of Psychology, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran.
4. Assistant Professor, Department of Motor Behavior, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran.

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: ali.esmaeili@atu.ac.ir

Article History

Received: 2021/06/30

Accepted: 2021/09/09

ABSTRACT

Purpose: The aim of this study was to structurally model the motivation to participate in sports activities based on the feeling of cheerfulness in the workers.

Materials and Methods: The design of this study was cross-sectional and correlational. The statistical population of the present study was 890 employees of all employees of Iranol Oil Company in Tehran in 2020, of which 261 were by random sampling and Available were selected. In this study, the tools of motivation to participate in sports activities and feeling happy were used. Structural equation modeling was also used to answer the research hypotheses. Findings showed that the model has a good fit.

Findings: The results also showed that the feeling of vitality has a positive relationship with sports motivation. Using the results of the model of sports motivation and feeling of vitality as important and effective factors to be considered and used in the descriptive and applied fields of experts in the field of psychology and sociology of sports.

Conclusion: Therefore, the use of this model can be considered by the relevant authorities in planning to motivate, motivate and increase the vitality of workers.

Keywords: Feeling of Joy, Motivation to Participate in Sports Activities

مدل یابی ساختاری انگیزه مشارکت در فعالیت‌های

ورزشی بر اساس احساس نشاط در کارگران

مریم پناهی^۱

دانشجوی دکتری، گروه روان‌شناسی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران.

علی اسماعیلی^{۲*}

استادیار روانشناسی ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

کوروش گودرزی^۳

استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران.

مهدی روزبهانی^۴

استادیار، گروه رفتار حرکتی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران.

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف، مدل‌یابی ساختاری انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی بر اساس احساس نشاط در کارگران انجام شد. **مواد و روش‌ها:** طرح این پژوهش مقطعی و از نوع همبستگی بود و جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه کارکنان شرکت نفت ایرانول شهر تهران در سال ۱۳۹۹ به تعداد ۸۹۰ نفر تشکیل می‌دادند، که از میان آن‌ها، تعداد ۲۶۱ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی و در دسترس انتخاب شدند. در این پژوهش از ابزارهای انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی و احساس نشاط استفاده شد. همچنین به منظور پاسخگویی به فرضیه‌های پژوهش از مدل یابی معادلات ساختاری استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که مدل از برازش مناسبی برخوردار است.

یافته‌ها: همچنین نتایج نشان داد احساس نشاط با انگیزه ورزشی رابطه مثبتی دارد. با استفاده از نتایج حاصل از مدل انگیزه ورزشی و احساس نشاط به عنوان عوامل مهم و موثر مورد توجه و استفاده در زمینه‌های توصیفی و کاربردی متخصصین حوزه روان‌شناسی و جامعه‌شناسی ورزشی قرار گیرد.

نتیجه‌گیری: بنابراین استفاده از این مدل می‌تواند در برنامه‌ریزی برای ایجاد انگیزه و ترغیب و افزایش نشاط کارگران مورد توجه مسئولین مربوطه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: احساس نشاط، انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی

مقدمه

در چند دهه اخیر مقوله ورزش و نقش آن در تندرستی و نشاط، یکی از مباحث مورد توجه صاحب نظران عرصه روانشناسی ورزشی و پزشکی ورزشی قرار گرفته است و از آنجا که اثرات مفید و سودمند برنامه‌ها و فعالیت‌های بدنی در زمینه‌های روانشناختی، سلامت اجتماعی و جسمانی بر کسی پوشیده نیست، در این زمینه پژوهش‌های متعددی صورت گرفته که همگی دال بر این هستند که ورزش و فعالیت‌های منظم بدنی سازمان یافته و مستمر، عامل مهمی در توسعه سلامت تمام اقشار جامعه است (۱). لذا از آنجایی که حدود ۱۴ میلیون نفر از جمعیت کشور ما را قشر کارگر تشکیل می‌دهد (۲) و از طرفی نیز جامعه یاد شده می‌تواند با ایفای نقش مهم خود در توسعه فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی کشور و همچنین دستیابی دولت به اهداف عالی خود موثر واقع گردد، نقش ورزش و فعالیت‌های بدنی به عنوان یکی از راهکارهای ایده‌آل جهت دستیابی به این مهم و بهینه نمودن خودباوری و مسئولیت پذیری کارگران و نیز مشارکت عمومی آنان در حوزه فعالیت‌های اجتماعی امری لازم و انکار ناپذیر تلقی می‌گردد.

افراد با انگیزه و اهداف متفاوتی به فعالیت ورزشی می‌پردازند و انگیزش در فعالیت‌های ورزشی، به تمایلات، متغیرهای اجتماعی یا شناختی اشاره دارد که در بازی و رقابت با دیگران به وجود می‌آیند و بی انگیزگی، زمانی که افراد فاقد قصد و تمایل به مشارکت در فعالیتی خاص هستند، مشهود است. در واقع، افراد نه تنها بر حسب دلایل متفاوت در ورزش و فعالیت‌های جسمانی مشارکت می‌کنند، بلکه با روش‌های گوناگون و در موقعیت‌های متفاوت نیز برانگیخته می‌شوند (۳). پژوهش‌های متعدد نشان می‌دهند انگیزه‌های مختلف (تعامل اجتماعی، لذت و نشاط، پیشگیری و درمان، کاهش فشارهای روانی، کنترل وزن، روابط شغلی و زندگی و سلامتی)، باعث گرایش به امر ورزش می‌شود (۴). در شناسایی ارتباط بین عوامل انگیزشی موثر بر مشارکت در برنامه‌های ورزشی، جاکوبسن و اوچن ۱ (۵) تاکید دارند بین تمام متغیرهای انگیزشی کارکنان و شرکت آنان در فعالیت‌های ورزشی، ارتباط مثبت معناداری وجود دارد. دستروچز، پولین و دنولت ۲ (۶) نشان دادند شرکت افراد در فعالیت‌های بدنی و ورزشی تحت تاثیر عوامل انگیزشی، موقعیتی و درون فردی است. به عقیده لیم و سونگ ۳ لذت بردن از فعالیت‌های ورزشی می‌تواند ارزش و کرامت انسانی را ارتقا بخشد، به بدن و ذهن انسان شکل دهد و پیشرفت کلی فرد را در پی داشته باشد (۷).

بنابراین فضای شاد و مفرح در محیط کار و شکوفایی استعداد‌های افراد موثر است و انرژی را دو چندان می‌سازد (۸). نشاط و شادابی افراد در گروه محیط کاری جذاب، مطلوب و نشاط انگیز است.

3 - Lim & Song

1 - Jakobsen & Evjen

2 - Desroches, Poulin & Denault

ادامه فعالیت ورزشی، نقش مربی جهت ایجاد روابط دوستانه و استفاده از وسایل ورزشی توسط مربیان و دست اندرکاران ورزش ضروری به نظر می‌رسد.

بنابراین باید به افراد فرصت داد که فعالیت بدنی داشته باشند زمینه را برای رشد و کمال خود فراهم آورند و تکامل جسمی در آنها پدیدار گردد. از طرفی مشارکت در ورزش و داشتن احساس نشاط رابطه عمیقی با انگیزه فعالیت برای ورزش و داشتن روابط اجتماعی مثبت در بین افراد دارد. بی شک شناخت علایق و انگیزه های کارکنان، می‌تواند راهنمای مناسبی در بررسی راهکارهای جذب هر چه بیشتر آنان در محیط‌های کاری و فعالیت‌های ورزشی باشد و به شناخت علل شرکت یا مشارکت نکردن این افراد کمک شایانی کند. بدون تردید، پی‌ریزی یک جامعه سالم و با نشاط در گروه سلامت روانشناختی و جسمی اعضا جامعه و مرهون تلاش نیروهای انسانی سالم، کارآمد و فکور هست. لذا برخی پژوهشگران انگیزه ها و موانع شرکت در فعالیت‌های ورزشی در کارمندان را مواردی همچون حفظ سلامت، آمادگی جسمانی و تندرستی، کسب نشاط و شادابی، لذت بردن، آرامش روانشناختی، روابط اجتماعی، حمایت و تشویق مدیران، مفرح و کم‌هزینه بودن، وقت کافی، رقابت و افزایش مقاومت در برابر بیماری را به عنوان انگیزاننده ها می‌دانند و مشکلات روزمره زندگی، نداشتن وقت کافی، شرایط نامناسب جوی، نبود امکانات و تجهیزات ورزشی در شرکت‌ها، کمبود تسهیلات و منابع مالی در شرکت‌ها، عدم علاقه شخصی، نداشتن سرانه، نداشتن حوصله، نداشتن باور به فعالیت بدنی و ورزش، بیماری، تنبلی، خستگی ناشی از ورزش و کمبود نیروی انسانی متخصص و عدم حمایت مدیران از کارکنان را به عنوان موانع معرفی کردند (۱۸). بنابراین پژوهش حاضر به دلیل نیازسنجی مرکز پژوهش‌های کار و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت نفت بوده این مرکز بر عوامل انگیزشی مشارکت در ورزش و احساس نشاط کارکنان در محیط کار و فواید آن تاکید دارند تا رویکرد جدیدی را در راستای جذب منابع انسانی در ورزش و کار پیش روی مسئولان شرکت نفت و وزارت کار قرار دهد. از این رو در این پژوهش فهم دقیق روش‌ها، عوامل و راهکارهای انگیزشی با احساس نشاط کارکنان مورد بررسی قرار گرفته است لذا پژوهش حاضر در صدد پاسخگویی به این سوال است: برازش مدل یابی ساختاری انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی بر اساس احساس نشاط در کارگران شرکت نفت ایرانول چگونه است؟

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از نوع طرح‌های توصیفی و همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه کارگران شرکت نفت ایرانول مجتمع تهران مشتمل بر ۸۹۰ نفر در سال ۱۳۹۹ که مشغول به کار بودند، تشکیل می‌دادند. در این پژوهش نمونه‌گیری به روش نمونه‌گیری غیرتصادفی از نوع در دسترس انجام شد. در این پژوهش حجم نمونه

برای داشتن چنین محیطی باید عوامل موثر در ایجاد آنها شناسایی شود (۹). با توجه به این که فعالیت‌های ورزشی از منابع عمده شادکامی محسوب می‌شوند (۱۰). احساس نشاط و شادکامی یکی از شاخص‌های مهم بهداشت روانی در جامعه است. شادکامی به همراه نگرش مثبت و امیدوارانه به آینده، سرمنشا تحرک، تلاش و پویایی است (۱۱). از دیدگاه روانشناسان، دو نوع شادکامی وجود دارد: نوعی از آن از رهگذر شرایط محسوس زندگی، همچون تحصیلی، شغل، آسایش و به طور کلی، امکانات مالی و رفاهی حاصل می‌شود، که به آن وجه عینی نشاط می‌گویند و نوع دیگر آن، متأثر از حالات درونی و ادراکات شخصی است که از آن به نشاط ذهنی یا احساس نشاط تعبیر می‌شود (۱۲). در پژوهش‌های بسیار معدودی رابطه بین احساس نشاط و انگیزش شغلی و احساس مسئولیت در افراد مورد بررسی قرار گرفته است. روس، کلوتر و سارل^۲ نیز در پژوهشی به دست آوردند که بین شادکامی و انگیزش و حس مسئولیت رابطه مثبت وجود دارد (۱۳). کیم و جیمز^۳، در پژوهش خود نشان دادند که افرادی که فعالیت‌های فیزیکی سبک، متوسط یا سنگین در زمان اوقات فراغت انجام می‌دهند در مقایسه با افرادی که زندگی بی‌تحرک و غیرفعال دارند، استرس، افسردگی و اضطراب کمتری را گزارش کردند و احساس نشاط بیشتری داشتند و شرکت‌کنندگان در فعالیت‌های فیزیکی در زمان اوقات فراغت مشکلات روانی و ذهنی کمتری دارند (۱۴). جانگ، وان و کو^۴، پژوهشی تحت عنوان تاثیر انگیزه مشارکت ورزشی بر میزان شادکامی و احساس نشاط در ورزشکاران انجام دادند (۱۵). نتایج نشان داد که انگیزه‌های لذت و شادابی، سلامت جسمانی و تعامل اجتماعی با میزان مشارکت ورزشی در افراد رابطه مثبت وجود دارد. همچنین انگیزه‌های لذت و شادابی و سلامت جسمانی به ترتیب پیش‌بینی قوی تری برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در ورزشکاران را دارند. لیو، لیو، لین و چن^۵، در پژوهشی با عنوان بررسی عوامل انگیزه‌نگهداری (حفظ) افراد در فعالیت‌های ورزشی نشان دادند، افرادی که در تربیت بدنی اختیاری ثبت نام کرده بودند، انگیزش (حمایت از استقلال ادراک شده، خودکارآمدی و ارزشمند بودن فعالیت‌ها) و فعالیت بدنی بیشتری نسبت به سایر افراد داشتند (۱۶). همچنین، افرادی که ثبت نام نکرده بودند، نگرانی‌های اجتماعی بیشتری داشتند، تنظیم هیجانی و احساس نشاط آنها کمتر بود، فعالیت‌های بدنی و رقابت را دوست نداشتند و برای آن ارزش کمتری قائل بودند. مرادی، حاتمی و مرادی، پژوهشی تحت عنوان ارتباط انگیزه مشارکت ورزشی و رضایتمندی ورزشکاران رشته‌های منتخب ورزشی انجام دادند (۱۷). نتایج نشان داد که بین مولفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی و رضایتمندی ورزشکاران ارتباط معناداری وجود دارد و مولفه عوامل موقعیتی از میان مولفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی به طور معناداری تغییرات مربوط به رضایتمندی ورزشکاران را پیش‌بینی می‌کند. لذا توجه به مباحث مرتبط با عوامل موقعیتی شامل نقش والدین و دوستان ورزشکار در

4 - Jang, Wann & Ko

5 - Liu, Liu, Lin & Chen

1 - happiness

2 - Ross, Cloutier & Searle

3 - Kim & James

۱۵-۲۴)، تخلیه انرژی (۴-۵-۱۳-۱۶-۱۹)، عوامل موقعیتی (۹-۲۷-۳۰)، بهبود مهارت (۱-۱۰-۲۳)، دوست یابی (۲-۱۱-۲۰-۲۶)، تفریح و سرگرمی (۷-۱۷-۲۹). در نهایت فرد نمره‌ای بین ۳۰ تا ۱۵۰ به دست می‌آورد که نمره بالاتر نشانه انگیزه مشارکت ورزشی بالاتر است. شفیع زاده در سال ۱۳۸۶ اعتبار سازه اکتشافی و همسانی درونی این پرسشنامه را مورد بررسی قرار داد. نتایج اعتبار پرسشنامه را تایید کرد؛ همچنین نتایج حاصل از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ نشان داد که ضریب همسانی درونی پرسشنامه برابر ۰/۸۳ است. در بررسی همسانی هر یک از خرده مقیاس های پرسشنامه نتایج نشان داد که کمترین مقدار آلفا ۰/۳۷ و مربوط به خرده مقیاس دوست یابی و بالاترین مقدار آلفا ۰/۷۵ و مربوط به خرده مقیاس آمادگی بود. ضریب آلفای خرده مقیاس های موقعیت ۰/۴۶، تخلیه انرژی ۰/۵۷، گروه گرایی ۰/۶۷، بهبود مهارت ۰/۴۲، عوامل موقعیتی ۰/۴۳ و تفریح و سرگرمی ۰/۴۹ است. همچنین از پرسشنامه انگیزه های فعالیت های بدنی فردریک و رایان برای اعتباریابی ملاکی این پرسشنامه استفاده شده است. ضریب به دست آمده برای اعتبار برابر ۰/۶۶ بود.

احساس نشاط آرگیل و لو: این پرسشنامه توسط آرگیل و لو^۲ تهیه شده و ۲۹ ماده دارد. شیوه ساخت آن به این گونه بود که این پژوهشگران از طریق رایزنی با آرون تی بک، جملات مقیاس افسردگی بک را وارونه کردند و ۲۱ گویه به دست آمد. سپس ۱۱ ماده به این ۲۱ ماده افزوده شد و در نهایت با بررسی های نهایی مقیاس ۲۹ گویه ای پرسشنامه احساس نشاط آکسفورد پدید آمد. همانگونه که اشاره شد پرسشنامه احساس نشاط آکسفورد دارای ۲۹ گویه است که هر گویه شامل ۴ عبارت است که عبارت اول نمره صفر، عبارت دوم نمره ۱، عبارت سوم نمره ۲ و عبارت چهارم نمره ۳ می‌گیرد. در نهایت فرد نمره‌ای بین ۰ تا ۸۷ به دست می‌آورد که نمره بالاتر نشانه احساس نشاط بیشتر است. به منظور بررسی اعتبار و روایی فهرست شادکامی آکسفورد، آرجیل نمونه ای متشکل از ۱۴۲ مرد و ۲۲۷ زن ایرانی، ۱۸ تا ۵۳ سال میانگین ۲۵ فهرست شادکامی آکسفورد، پرسشنامه شخصیتی آیزنک، و فهرست افسردگی بک، را تکمیل کردند. بررسی همسانی درونی فهرست شادکامی آکسفورد نشان داد که تمام ۲۹ گزاره این فهرست با نمره کل همبستگی بالایی داشتند. آلفای کرونباخ برای کل فهرست برابر با ۰/۹۱ بود. همبستگی پیرسون بین فهرست شادکامی آکسفورد با فهرست افسردگی بک و زیر مقیاس های برون گرایی و نوروگرایی EPQ به ترتیب برابر با ۰/۴۸-، ۰/۴۵ و ۰/۳۹- بود که روایی هم گرا و واگرایی فهرست شادکامی آکسفورد را تایید کرد. نتایج تحلیل عاملی با استخراج ۵ عامل رضایت از زندگی، عزت نفس، بهزیستی فاعلی، رضایت خاطر و خلق مثبت توانستند با ارزش ویژه بزرگتر از ۱ در مجموع ۴۹/۷ درصد واریانس کل را تبیین کنند. میانگین نمرات آزمودنی های ایرانی در فهرست شادکامی آکسفورد (۴۲/۰۷) با یافته های پژوهش آرجیل (۳۵/۶ m) متفاوت بود. یافته های پژوهش نشان دادند که فهرست شادکامی آکسفورد برای اندازه

با استفاده از فرمول کوکران^۱ تعیین شده است. با توجه به محاسبه ۲۶۸ به عنوان حجم نمونه، برای اطمینان بیشتر از حصول نتایج دقیق-تر، تعداد ۲۷۵ پرسشنامه توزیع گشت که در نهایت، تعداد ۲۶۱ پرسشنامه تکمیل و جمع آوری گشت. بنابراین تحلیل داده‌ها بر روی ۲۶۱ پرسشنامه صورت پذیرفته است. به منظور رعایت مسایل اخلاقی پژوهش، رضایت‌نامه‌ای تهیه شد که در آن به صورت کلی هدف پژوهش توضیح داده شده بود. افراد شرکت کننده ابتدا رضایت‌نامه را مطالعه نموده و در صورت تمایل در پژوهش شرکت نمودند فرم رضایت‌نامه پژوهش را تکمیل کردند یکی از مواردی که به شرکت کنندگان توضیح داده شد این بود که اخلاق پژوهشی در این پژوهش رعایت شده و اطلاعات پژوهشی آنها محفوظ باقی می‌ماند، همچنین بعضی از شرکت کنندگان تمایل داشتند که نتیجه پاسخ‌دهی خود را به پرسش‌نامه بدانند و گزارش تفسیر پرسشنامه-های افراد به زبانی ساده در اختیار آن‌ها قرار گرفت. لازم به ذکر است که پرسشنامه‌ها به خاطر محدودیت و بحران پاندمی کرونا از طریق نرم افزار پرس لاین توزیع شد به این ترتیب که طی رایزنی که با مدیران شرکت نفت ایرانول انجام شد این پرسشنامه‌ها به صورت اینترنتی برای آنان ارسال شد و سپس مدیران این پرسشنامه‌ها را به کارگران ارسال نمودند و هر کارگر به صورت داوطلبانه این پرسشنامه‌ها را پاسخ دادند.

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه انگیزه مشارکت در فعالیت های ورزشی گیل و همکاران: هدف این پرسشنامه شناخت عوامل انگیزشی افراد برای شرکت در محیط های آموزشی و ورزشی است که توسط گیل، کروس و هادلستون ساخته شد و متشکل از ۳۰ گویه و ۸ خرده مقیاس: (۱) موفقیت (پیشرفت): رشد و ترقی و رسیدن به مراحل بالاتر و به دنبال آن کسب مقام، به عنوان مثال، می‌خواهم مهارت هایی را افزایش دهم، (۲) گروه گرایی: برقرار کردن ارتباط با دیگران و داشتن روابط گروهی که به بهبود سلامت جسمانی و روانی کمک می‌کند. به عنوان مثال، روحیه گروهی را دوست دارم، (۳) آمادگی: توانایی انجام کارهای مختلف برای حفظ سلامت، حفظ توانایی تا سنین بالا و لذت بردن از جنبه های مختلف زندگی. به عنوان مثال می‌خواهم تناسب اندام داشته باشم، (۴) تخلیه انرژی: به عنوان مثال، می‌خواهم انرژی مصرف کنم، (۵) عوامل موقعیتی: به عنوان مثال، به خاطر والدین و دوستان نزدیک فعالیت می‌کنم، (۶) بهبود مهارت: به عنوان مثال، می‌خواهم مهارت های جدیدی یاد بگیرم، (۷) دوست یابی: به عنوان مثال، دوست دارم با دوستان جدیدی آشنا شوم و (۸) تفریح و سرگرمی: به عنوان مثال، جنب و جوش را دوست دارم است. پاسخ به گویه‌ها بر اساس مقیاس ۵ ارزشی لیکرت کدگذاری می‌شود (کاملاً مهم ۵ امتیاز تا کاملاً غیرمهم ۱ امتیاز). بر اساس میانگین حاصل از خرده مقیاس ها، اولویت بندی انگیزشی افراد مشخص می‌شود. تعداد سوالات مربوط به هر مولفه شامل: موفقیت (۳-۱۲-۱۴-۲۱-۲۵-۲۸)، گروه گرایی (۸-۱۸-۲۲)، آمادگی (۶-

² - Argyle & Lu

¹. Chochran

آزمودنی آلفای ۹۳ درصد را به دست آورده اند. تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده از اجرای پرسشنامه ها از طریق نرم‌افزارهای SPSS و Lisrel نسخه ۲۴ در دو بخش توصیفی و استنباطی (مدل سازی معادلات ساختاری) انجام پذیرفت.

یافته ها

در جدول ۱ توصیف ویژگی های جمعیت شناختی آزمودنی های پژوهش آورده شده است.

گیری شادکامی در جامعه ایرانی از روایی و پایایی مناسب برخوردار است. روایی این مقیاس در مطالعات مختلف از جمله علیپور و نوربالا (۱۳۸۷)، برخی پژوهش های این سال را ۱۳۸۵ معرفی کرده اند که اشتباه است. این پژوهش در سال ۱۳۸۷ در مجله اندیشه و رفتار منتشر شده است تایید شده است، آرجیل و لو ضریب آلفای ۹۰ درصد را با ۳۴۷ آزمودنی، فارنهایم و برونیک ضریب آلفای ۸۷ درصد را با ۱۰۱ آزمودنی ونوری با ۱۸۰ آزمودنی آلفای کرونباخ ۸۴ درصد را به دست آورده اند. در ایران علی پور و نور بالا با ۱۰۱

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های جمعیت شناختی آزمودنی ها

متغیر	شاخص	فراوانی	درصد
	تعداد آزمودنی ها	۲۶۱	۱۰۰
جنسیت	زن	۱۶۳	۶۲,۴
	مرد	۹۸	۳۷,۶
سن	۱۸ تا ۲۵ سال	۴۷	۱۸,۱
	۲۵ تا ۳۵ سال	۳۸	۱۴,۷
	۳۵ تا ۴۵ سال	۸۲	۳۱,۳
	۴۵ تا ۵۵ سال	۷۲	۲۷,۴
	۵۵ سال و بالاتر	۲۲	۸,۵
وضعیت تاهل	متاهل	۱۶۶	۶۳,۷
	مجرد	۹۵	۳۶,۳
میزان تحصیلات	زیردیپلم و دیپلم	۳۳	۱۲,۷
	فوق دیپلم	۲۹	۱۱,۲
	کارشناسی	۹۷	۳۷,۱
	کارشناسی ارشد	۷۰	۲۶,۶
	دکتری	۳۲	۱۲,۴
سابقه کار	زیر ۵ سال	۷۴	۲۸,۲
	۵ تا ۱۰ سال	۲۹	۱۱,۳
	۱۰ تا ۱۵ سال	۴۴	۱۶,۹
	۱۵ تا ۲۰ سال	۳۹	۱۴,۹
	۲۰ تا ۲۵ سال و بالاتر	۳۶	۱۳,۷

در جدول ۱، جنسیت کارکنان گزارش شده است. بر این اساس، ۱۶۳ نفر از کارکنان (۶۲,۴٪) زن و ۹۸ نفر (۳۷,۶٪) مرد هستند. بر این اساس، ۴۷ نفر از کارکنان (۱۸,۱٪) بین ۱۵ تا ۲۵ سال، ۳۸ نفر (۱۴,۷٪) بین ۲۵ تا ۳۵ سال، ۸۲ نفر (۳۱,۳٪) بین ۳۵ تا ۴۵ سال، ۷۲ نفر (۲۷,۴٪) بین ۴۵ تا ۵۵ سال و ۲۲ نفر (۸,۵٪) ۵۵ سال و بالاتر سن دارند. ۱۶۶ نفر از کارکنان (۶۳,۷٪) متاهل و ۹۵ نفر (۳۶,۳٪) مجرد هستند. ۳۳ نفر از کارکنان (۱۲,۷٪) زیردیپلم و دیپلم، ۲۹ نفر (۱۱,۲٪) فوق دیپلم، ۹۷ نفر (۳۷,۱٪) کارشناسی، ۷۰ نفر (۲۶,۶٪) کارشناسی ارشد و ۳۲ نفر (۱۲,۴٪) دکتری هستند. ۷۴ نفر از کارکنان (۲۸,۲٪) زیر ۵ سال، ۲۹ نفر (۱۱,۳٪) بین ۵ تا ۱۰ سال، ۴۴ نفر (۱۶,۹٪) بین ۱۰ تا ۱۵ سال، ۳۹ نفر (۱۴,۹٪) بین ۱۵ تا ۲۰ سال و ۳۶ نفر (۱۳,۷٪) ۲۰ تا ۲۵ سال و بالاتر سابقه کار دارند.

با توجه به جدول ۲، رابطه احساس نشاط با انگیزه مشارکت معنادار است ($P \leq 0,001, \beta = 0,78$)؛ همچنین، جهت این اثر با جهت ضرایب همبستگی یکی بود ($r = 0,523$). نتایج این یافته بدان معناست که افزایش در احساس نشاط باعث افزایش در انگیزه مشارکت می‌شود. بنابراین، این فرضیه تأیید می‌شود.

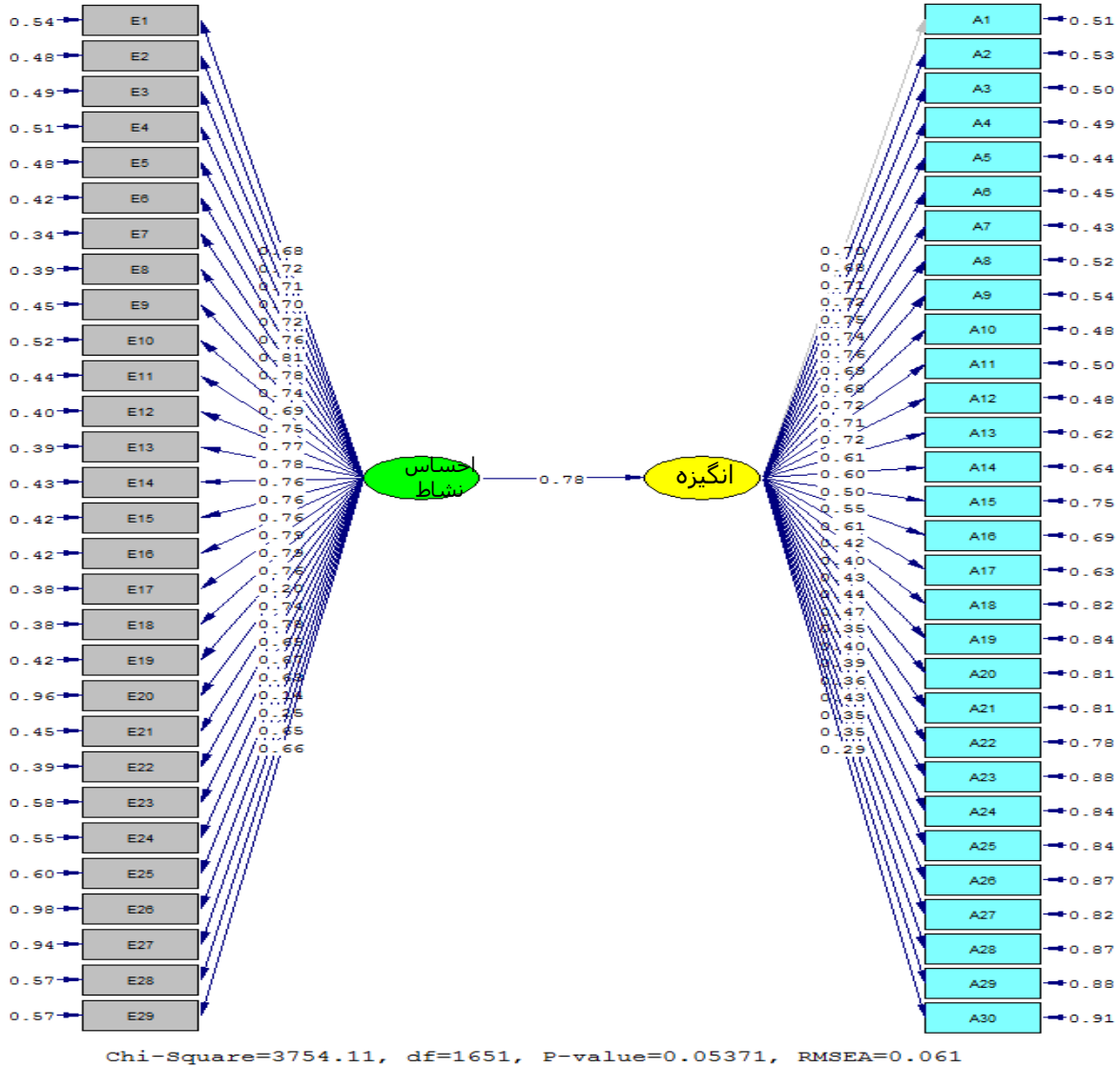
در جدول ۱، جنسیت کارکنان گزارش شده است. بر این اساس، ۱۶۳ نفر از کارکنان (۶۲,۴٪) زن و ۹۸ نفر (۳۷,۶٪) مرد هستند. بر این اساس، ۴۷ نفر از کارکنان (۱۸,۱٪) بین ۱۵ تا ۲۵ سال، ۳۸ نفر (۱۴,۷٪) بین ۲۵ تا ۳۵ سال، ۸۲ نفر (۳۱,۳٪) بین ۳۵ تا ۴۵ سال، ۷۲ نفر (۲۷,۴٪) بین ۴۵ تا ۵۵ سال و ۲۲ نفر (۸,۵٪) ۵۵ سال و بالاتر سن دارند. ۱۶۶ نفر از کارکنان (۶۳,۷٪) متاهل و ۹۵ نفر (۳۶,۳٪) مجرد هستند. ۳۳ نفر از کارکنان (۱۲,۷٪) زیردیپلم و دیپلم، ۲۹ نفر (۱۱,۲٪) فوق دیپلم، ۹۷ نفر (۳۷,۱٪) کارشناسی، ۷۰ نفر (۲۶,۶٪) کارشناسی ارشد و ۳۲ نفر (۱۲,۴٪) دکتری هستند. ۷۴ نفر از کارکنان (۲۸,۲٪) زیر ۵ سال، ۲۹ نفر (۱۱,۳٪) بین ۵ تا ۱۰ سال، ۴۴ نفر (۱۶,۹٪) بین ۱۰ تا ۱۵ سال، ۳۹ نفر (۱۴,۹٪) بین ۱۵ تا ۲۰ سال و ۳۶ نفر (۱۳,۷٪) ۲۰ تا ۲۵ سال و بالاتر سابقه کار دارند.

جدول ۲. شاخص‌های برازندگی مدل

RMSEA	NFI	CFI	IFI	TLI	GFI	X ² /df	مدل
۰,۰۶۱	۰,۹۸	۰,۹۹	۰,۹۹	۰,۹۵	۰,۹۶	۲,۲۷	مقدار شاخص
۰,۰۸ ≥	۰,۹ ≤	۰,۹ ≤	۰,۹ ≤	۰,۹ ≤	۰,۹ ≤	۳ ≥	حد قابل پذیرش

تاکر-لوییس (TLI)، ۰,۹۹ = شاخص برازندگی افزایشی (IFI)،
 ۰,۹۹ = شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، ۰,۹۸ = شاخص برازش
 نرم شده (NFI) و ۰,۰۶۲ = مجذور میانگین مربعات خطای
 برآورد (RMSEA). در شکل زیر، نمایش گرافیکی ساختاری
 روابط متغیرهای پژوهش نمایش داده شده است.

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، شاخص‌های برازندگی
 به دست آمده از اجرای تحلیل مسیر با روش درستنایی بیشینه،
 نشان‌دهنده‌ی خطی بودن روابط بین متغیرها و برازندگی مناسب
 مدل با داده‌ها است (۲,۳۱ = χ^2/df ، ۰,۹۶ = شاخص برازندگی
 = شاخص برازندگی تطبیقی (GFI)، ۰,۹۵ = شاخص برازندگی

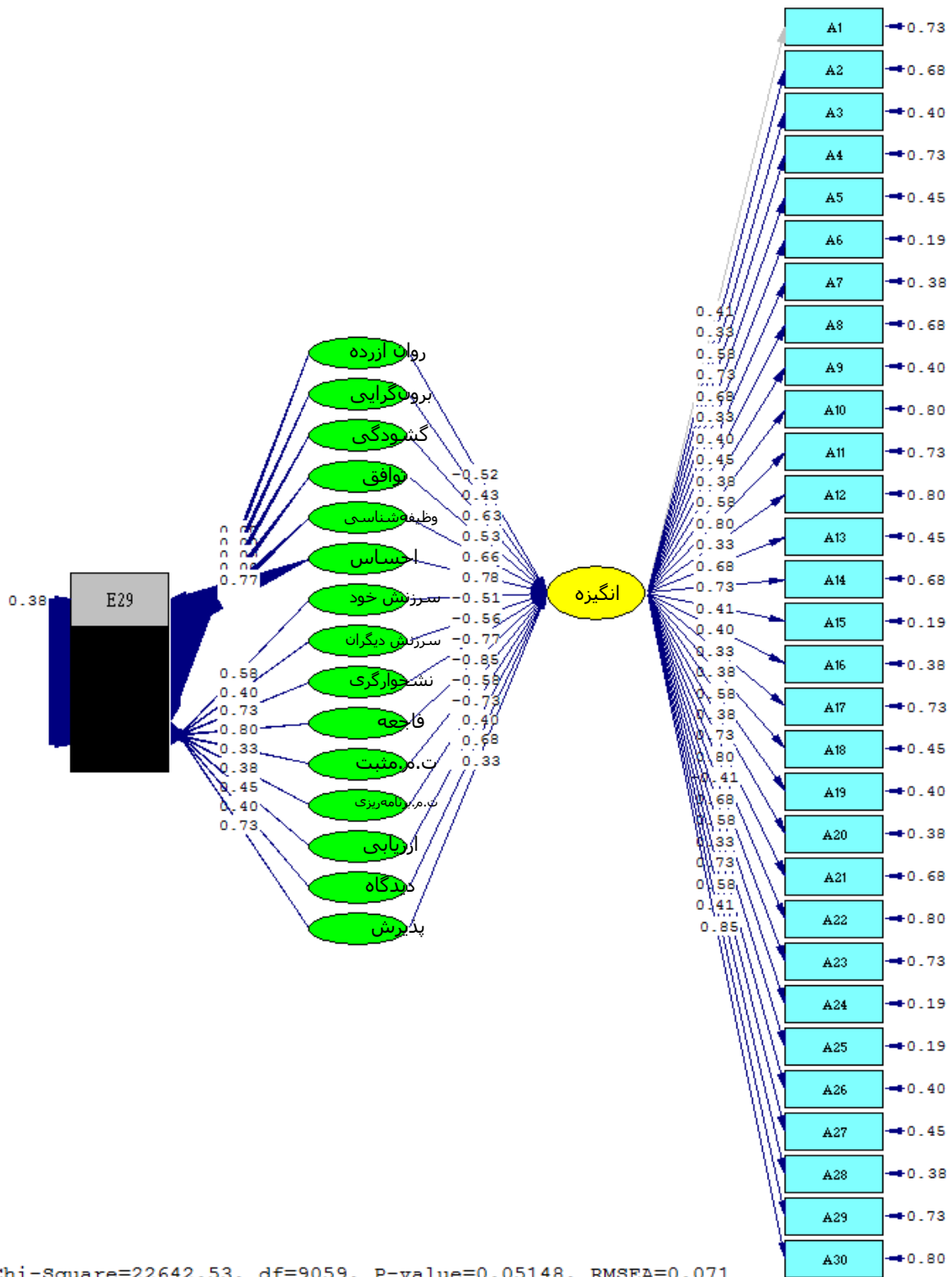
شکل ۱. مدل با ضرایب استاندارد مسیرها

جدول ۳. مقدار واریانس تبیین شده در مدل

واریانس تبیین شده	مسیر
۰,۲۷	روان آزرده خوئی ← انگیزه مشارکت
۰,۱۸	برون‌گرایی ← انگیزه مشارکت
۰,۴۰	گشودگی به تجربه ← انگیزه مشارکت
۰,۲۸	توافق ← انگیزه مشارکت
۰,۴۴	وظیفه‌شناسی ← انگیزه مشارکت
۰,۲۰	سرزنش خود ← انگیزه مشارکت
۰,۲۷	سرزنش دیگران ← انگیزه مشارکت
۰,۱۸	نشخوارگری ← انگیزه مشارکت
۰,۱۹	فاجعه‌انگاری ← انگیزه مشارکت
۰,۳۰	تمرکز مجدد مثبت ← انگیزه مشارکت
۰,۲۳	تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی ← انگیزه مشارکت
۰,۲۲	ارزیابی مجدد مثبت ← انگیزه مشارکت
۰,۲۵	دیدگاه وسیع ← انگیزه مشارکت
۰,۲۸	پذیرش ← انگیزه مشارکت
۰,۶۱	احساس نشاط ← انگیزه مشارکت

ویژگی‌های شخصیتی و با ۱۸٪ صورت می‌پذیرد. در شکل زیر، نمایش گرافیکی ساختاری روابط متغیرهای پژوهش نمایش داده شده است.

براساس جدول ۳، بیشترین پیش‌بینی واریانس انگیزه مشارکت از طریق مولفه‌ی وظیفه‌شناسی ویژگی‌های شخصیتی و با ۴۴٪ و کمترین پیش‌بینی واریانس انگیزه مشارکت از طریق مولفه‌ی برون‌گرایی

شکل ۲. مدل تجربی با ضرایب استاندارد مسیرها

همان‌طور که در شکل ۲ مشهود است، بارهای عاملی تمام متغیرها بیشتر از ۰,۴ بوده و از اعتبار مناسبی برخوردار هستند.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل‌یابی ساختاری انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی بر اساس احساس نشاط در کارگران شرکت نفت ایرانول انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد که انگیزه بهبود مهارت تاثیر معناداری بر احساس نشاط دارد. وارت عزت نفس را اساسی‌ترین عامل احساس نشاط می‌داند. تاثیر عزت نفس در ایجاد احساس نشاط به حدی است که برخی صاحب نظران و پژوهشگران روانشناسی شادی، از جمله آرجیل آن را جز جدایی‌ناپذیر شادمانی می‌دانند. در تبیین نتایج بدست آمده می‌توان گفت که کارمندان با مشارکت در ورزش خاص و کسب مهارت‌های آن، و در نهایت با رسیدن به سطوح بالاتر ورزشی، دچار اعتماد به نفس چشمگیری می‌شود و عزت نفس خود را بهبود می‌بخشد. در نتیجه این حس که فرد در یک فعالیت تکامل پیدا می‌کند و تشویق دیگر کارمندان را دریافت می‌کند، نوعی شادی و احساس نشاط حاصل از عمل خود در وی به وجود می‌آید. همچنین فعالیت‌های تفریحی نیز منبع بسیار خوبی برای احساس نشاط هستند. شادی آفرینی فعالیت‌های اوقات فراغت را با استفاده از دو تئوری می‌توان توضیح داد. تئوری اول مربوط به انتخاب‌گر بودن انسان است. از آنجا که فعالیت‌های اوقات فراغت، فعالیت‌هایی هستند که فرد با توجه به علاقه خود و با آزادی عمل در مورد آنها تصمیم‌گیری می‌کند، این گونه فعالیت‌ها حتی وقتی که فرد را از نظر جسمانی آزار می‌دهند، موجب احساس نشاط او می‌شوند. در پژوهش‌های بسیاری رهایی از کسالت و تنهایی، دوست‌یابی، پیوندجویی، تعامل اجتماعی و همراهی با گروه به عنوان انگیزه‌های درونی افراد برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی تاکید شده است. در توجیه این یافته می‌توان گفت انگیزش درونی از خود فرد سرچشمه می‌گیرد. انگیزش درونی در ورزش شامل، تهییج، تفریح، علاقه به همراهی با گروه، فرصتی برای اثبات توانایی‌های خود، بهبود مهارت و لذت بردن از ورزش است که موجبات احساس نشاط را فراهم می‌آورد.

نتایج پژوهش با یافته‌های فیتزی و همکاران (۱۹)، اشمید و همکاران (۲۰)، پریچارد و همکاران (۲۱)، ساکیز و همکاران (۲۲)، کیم و جیمز (۱۴)، جانگ و همکاران (۱۵) همخوانی دارد. نتایج مطالعه و پژوهش‌های مشابه حاکی از آن است که فعالیت‌های ورزشی از منابع عمده احساس نشاط محسوب می‌شوند. این فعالیت‌ها متاثر از علائق ویژه‌ای هستند که شرکت در آنها جنبه شخصی و تحت کنترل فرد قرار دارد و بنابراین با وجود فشارهای جسمی‌ای که در طی فعالیت به افراد وارد می‌شود، فعالیت‌های ورزشی با لذت همراه اند (۲۳). فالنکر در نتایج پژوهش خود می‌گوید انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی به عنوان وسیله‌ای برای پیشگیری از بیماری‌ها، بهبود سلامتی و احساس خوب بودن و شادابی می‌شود. انگیزه مشارکت در فعالیت‌های ورزشی به دلیل اثرات مثبت ذهنی و فیزیکی‌اش نقش بارز در بازتوانی و مدیریت درمان بیماران روانی دارد. بنابراین، به طور کلی می‌توان اثرات ورزش را بر حس

خوب و شادابی افراد تایید کرد. همچنین پیروی در پژوهشی با هدف تاثیر ورزش بر روحیه و انگیزه افراد به این نتیجه دست یافت که ورزش صبحگاهی بر تقویت احساسات، ایجاد روابط اجتماعی، علاقمندی به دروس دیگر و افزایش سرعت یادگیری تاثیر می‌گذارد. همچنین نتایج نشان داد که بین مولفه‌های انگیزه مشارکت ورزشی، همچون موفقیت، گروه‌گرایی، تخلیه انرژی، بهبود مهارت، دوست‌یابی، تفریح و سرگرمی، آمادگی و عوامل موقعیتی با احساس نشاط در کارمندان رابطه معناداری وجود دارد. با توجه به تاثیر انگیزه موفقیت در مشارکت ورزشی می‌توان گفت کسب موفقیت‌های ورزشی یا تلاش برای به دست آوردن موفقیت، صرف نظر از نتیجه‌ای که حاصل می‌شود، کوششی است که به طور مستمر در رقابت‌های ورزشی باعث می‌شود فرد از استعدادهای نهفته خود مطلع شود، امید او به موفقیت‌های ورزشی و غیرورزشی در زندگی واقعی افزایش یابد، بر اعتماد به نفس او افزوده شود و در نتیجه، در زندگی خود احساس نشاط کند. در مولفه گروه‌گرایی نیز می‌توان گفت تربیت بدنی و ورزشی در مفهوم کلی کلمه، یک پدیده اجتماعی است. از مهمترین ویژگی‌های ورزش در اوقات فراغت، انجام برنامه‌های گروهی و دسته‌جمعی است که خود عاملی برای درمان انزوا طلبی و رشد شخصیت اجتماعی است. فعالیت جسمانی ابزاری است که از طریق آن نگرش‌های ارزشمند فرهنگی، شخصی، اجتماعی، رفتارها و ارزش‌ها می‌توانند به دیگر اجزای زندگی اجتماعی راه یابند. با شرکت افراد در فعالیت‌های ورزشی، اغلب افراد این اعتقاد را دارند که گروهشان برترین تیم است و داشتن امید، شادی و احساس نشاط و انجام بازی با تعصب تمام می‌تواند دلیل محکمی بر اعتقاد به این موضوع باشد. در زمینه تاثیر انگیزه تخلیه انرژی بر احساس نشاط می‌توان گفت ورزش کردن باعث می‌شود انرژی‌های متراکم درونی انسان که در زمان صرف غذا، کار، رفت و آمد به وجود می‌آیند، در مسیری سالم و سازنده مصرف و تخلیه شوند و تعادل درونی بین انرژی‌های دریافتی و پرداختی برقرار شود و در نتیجه آرامش روانی بر وجود وی حاکم گردد. در نظر گرفتن این مسئله، به ویژه در کارمندان شرکت نفت ایرانول بسیار مهم است. این حالت آرامش روانی توأم با نشاطی که پس از یک ورزش کردن متعادل به انسان می‌دهد، قابل توجیه است.

محدودیت این مطالعه این است که این پژوهش محدود به نمونه مورد بررسی از کارگران شرکت نفت ایرانول است که این تعداد نمی‌تواند معرف خوب و کافی برای جامعه باشد. بنابراین تعمیم دادن نتایج فقط به جامعه موردنظر منطقی و امکان‌پذیر است، و برای سطوح دیگر باید با رعایت احتیاط این کار را انجام دهیم. در فرایند نمونه‌گیری و توزیع پرسشنامه‌ها به علت مصادف شدن اجرای فرایند نمونه‌گیری با پاندمی کرونا محدودیت‌هایی در توزیع پرسشنامه و اجرای فرایندهای آموزشی وجود داشت. به منظور کاربست یافته‌های این پژوهش به مدیران سازمان‌ها پیشنهاد می‌شود که از برنامه‌های ورزشی به عنوان راه‌کاری در جهت موفقیت سازمان استفاده نمایند. برنامه‌های ورزشی را به عنوان جزئی از ساعات کاری کارکنان در برنامه کاری افراد بگنجانند. از برگزاری مسابقات ورزشی با سایر ارگان‌ها جهت تفریح و تجربه کردن لذت

A. S. (2019). Sports participation patterns throughout high school and their antecedents. *Applied Developmental Science*, 1-12.

7. Lim, Y. J., & Song, E. S. (2019). The Effects of Taekwondo Athletes' Sports Participation Motivation on Achievement Orientation and Achievement Behaviors. *The Journal of the Korea Contents Association*, 19 (2), 525-538.

8. Lee, Y. I. (2016). The Relationship between Class Participation Motivation, Acting Expressiveness and Psychological Happiness of the College Students Majoring in Acting. *The Journal of the Korea Contents Association*, 16 (1), 167-178.

9. Jafari, Parivash and Talebzadeh, Fatemeh. (1390). Providing a model for vitality and happiness in primary schools in Tehran. *Journal of Educational Leadership and Management*, 4 (4), 32-9.

10. Bum, C. H., & Jeon, I. K. (2016). Relationships among fun, self-esteem, and happiness of tennis players. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 44 (10), 1619-1635.

11. Luhmann, M., Necka, E. A., Schönbrodt, F. D., & Hawkley, L. C. (2016). Is valuing happiness associated with lower well-being? A factor-level analysis using the Valuing Happiness Scale. *Journal of research in personality*, 60, 46-50.

12. Kiani, Zeinab and Mazaheri, Mehrdad. (1397). A comparative study of the feeling of happiness of male and female high school students in Zahedan. *Journal of Educational Psychology Studies*, 12 (31), 216-199.

13. Ross, A., Cloutier, S., & Searle, M. (2019). The association between leisure time physical activity and happiness: Testing the indirect role of health perception. *Journal of community psychology*, 47 (5), 1169-1183.

ناشی از شرکت در ورزش بهره گیرند. اگر به این موارد با دید جامع نگرینسته شود می توان ملاحظه کرد که تا چه میزان ویژگی های اجتماعی در کار می توانند انگیزه های درونی و بیرونی کارکنان را افزایش دهند تا متعاقب آن تعهد سازمانی و موفقیت شغلی در کارکنان سازمانی ورزشی ایجاد شوند. این مدل همچنین به روان شناسان و جامعه شناسان ورزشی و مسئولین امر در زمینه ورزش کارگری کمک می کنند که با استفاده از این الگو راهبردهای ترغیب سازی برای مشارکت ورزشی کارکنان را در جهت بالا بردن نشاط به شیوه ی مناسب تر به اجرا بگذارند.

در پایان مراتب سپاس و قدردانی خود را از تمامی کسانی که اینجانب را در اجرای این پژوهش یاری نمودند به ویژه مساعدت و همکاری جناب آقای مهندس عیسی اسحاقی مدیر عامل محترم شرکت نفت ایرانول و جناب آقای سید غلامرضا هاشمی رئیس هیات مدیره پالایشگاه روغن سازی تهران به عمل می آورم.

References

1. Gjesdal, S., Appleton, P. R., & Ommundsen, Y. (2017). Both the "what" and "why" of youth sports participation matter; a conditional process analysis. *Frontiers in psychology*, 8, 659.
2. Mardpour, Mahsa (1397). Relationship between job satisfaction and motivation for sports participation due to the moderating role of social media addiction in the employees of the National Petrochemical Company. Master Thesis, Islamic Azad University, Science and Research Branch of Tehran.
3. Mousavi, Maliha; Khyber, Mohammad and Gharayan Zandi, Hassan. (1398). The relationship between motivation to achieve health and happiness and the degree of commitment of women participating in public sports. *Journal of Motor Sports Development and Learning*, 36 (14), 151-135.
4. Ustun, U. D. (2018). Participation Motivation in University Students Who Engage in Different Team Sports. *World Journal of Education*, 8 (3), 12-17.
5. Jakobsen, A. M., & Evjen, E. (2018). Gender differences in motives for participation in sports and exercise among Norwegian adolescents.
6. Desroches, G., Poulin, F., & Denault,

21. Pritchard, E., Sabiston, C., Gilchrist, J., Conroy, D., & Crocker, P. (2019). Fitness-related self-conscious emotions and sport motivation in adolescent females: Does perceived athletic competence moderate the effect. *Journal of Exercise, Movement, and Sport (SCAPPS refereed abstracts repository)*, 51 (1), 147-147.
22. Sukys, S., Tilindienė, I., Cesnaitiene, V. J., & Kreivyte, R. (2019). Does Emotional Intelligence Predict Athletes' Motivation to Participate in Sports?. *Perceptual and motor skills*, 126 (2), 305-322.
23. Salesi, Mohsen and Jokar, Bahram. (1390). The effect of exercise and physical activity on the happiness of postmenopausal women. *Journal of Rehabilitation and Social Health*, 6 (2), 6-18.
14. Kim, J., & James, J. D. (2019). Sport and Happiness: Understanding the Relations Among Sport Consumption Activities, Long-and Short-Term Subjective Well-Being, and Psychological Need Fulfillment. *Journal of Sport Management*, 33 (2).
15. Jang, W. E., Wann, D. L., & Ko, Y. J. (2018). Influence of team identification, game outcome, and game process on sport consumers' happiness. *Sport management review*, 21 (1), 63-71.
16. Liu, Y. H., Liu, J. C., Lin, M. T., & Chen, W. C. (2020). Participation of senior citizens in somatosensory games: a correlation between the willingness to exercise and happiness. *JOURNAL OF AMBIENT INTELLIGENCE AND HUMANIZED COMPUTING*.
17. Moradi, Vahid; Hatami, Khidan and Moradi, Jalil. (1396). The relationship between sports participation motivation and satisfaction of athletes in selected sports. *Journal of Sport Psychology Studies*, 4 (19), 56-43.
18. Nakhai Niazi, Azam; Khorami Khorramabadi, Gholamreza and Abbasnejad, Ismail. (1398). Investigating the motivations and barriers to inclining to public sports among students of public, Payame Noor and Islamic Azad universities of Mashhad. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 15 (30), 420-411.
19. Fitri, M., Novan, N. A., & Dewi, F. (2020, February). Motivation Levels for Youth Participation in Recreational Sports: Intrinsic and Extrinsic Influencing Factors. In 4th International Conference on Sport Science, Health, and Physical Education (ICSSHPE 2019) (pp. 270-272). Atlantis Press.
20. Schmid, J., Olsen, M., & Moen, F. (2020). Unique associations between sports coaches' personality and the coach-athlete working alliance. *International Journal of Coaching Science*, 14 (2), 3-30.